

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Případová studie č. 1 (ZS 2013/2014)

Při procházce se psem našla dne 24. března 2013 paní Zemanová na malém území nedaleko obce Dolní Marklovice (okres Karviná) těsně u hranice s Polskem uhynulou kání lesní (*Buteo buteo*) a při ohledání místa nálezu pak další 3 kusy tohoto dravce. Uhynulí dravci byli nalezeni v pozici odpovídající otravě, měli sepjaté pařáty a hlavu svěšenou mezi roztaženými křídly. Paní Zemanová kadávery posbírala a donesla do ambulance veterinárního lékaře MVDr. Vavřince, který z pozice uhynulých dravců a z aktuálních informací na internetu usoudil na otravu karbofuranem. Uvedl, že úhyn kání nebyl způsoben jejich vyhladověním (zdravotní a kondiční stav dravců byl standardní), ale současně připustil, že otrava může mít souvislost s přetrváváním dlouhodobě chladného počasí, které znemožňuje dravcům přístup ke zmenšujícím se zásobám potravy a nutí je často vyhledávat alternativní zdroje potravy, tj. mršiny nebo nástrahy. Při následném vyhledávání na internetu na webových stránkách www.karbofuran.cz zjistil aktuální informace o úhynu dalších dravců s tím, že vzorky byly zaslány k laboratorní analýze.

Veterinární lékař ihned o nálezuhynulých kání lesních uvědomil správu České společnosti ornitologické a Policii ČR. Uhynulé dravce uložil do chladu a spolu s paní Zemanovou se vrátili do lesa pátrat po dalších uhynulých zvířatech, která však již nenalezli. V blízkosti místa nálezu uhynulých dravců však našli návnadu, 3 kusy vepřového masa, do nichž byla vytvořena kapsa s obsahem modrých granulí. Nástrahy vzali a uložili ke kadáverům kání lesních do lednice.

Ráno následujícího dne, tj. ve čtvrtek 28. března, odvezl MVDr. Vavřinec uhynulé dravce a nástrahu na detašované pracoviště SVÚ Olomouc, kde byla v obsahu trávicího traktu a játrech kání a ve vepřovém masu potvrzena přítomnost karbofuranu (2,3-dihydro-2,2-dimethyl-7-benzofuranol metylkarbamát).

Otázky:

1. Jaké přípravky s obsahem karbofuranu bylo nebo je možno v současné době koupit v maloobchodní síti?
2. Kde lze vyhledat pesticidní přípravky, které se mohou v ČR používat?
3. Do jaké skupiny chemických látek karbofuran patří? K jakému účelu bylo možno přípravky na bázi karbofuranu používat?
4. Jaký je mechanismus toxického účinku karbofuranu?
5. Jaká je toxicita karbofuranu pro savce a pro ptáky?
6. Popište klinické příznaky otravy karbofuranem.
7. Popište patologicko-anatomický nález u zvířat otrávených karbofuranem.
8. V případě, že pták pozřel nižší než letální dávku karbofuranu a jeví příznaky otravy, je možno zavést terapii. V čem spočívá?
9. Z dostupných informací zjistěte četnost a rozsah výskytu otrav ptáků karbofuranem na území ČR.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

10. Posuďte právní důsledky úmyslné otravy zvířat přípravky na bázi karbofuranu. Které legislativní normy se k případu otravy dravců vztahují? Patří káně lesní a orel mořský k chráněným druhům živočichů v ČR?

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.